

Innspill, flyfagutredningen i Trøndelag.

Stjørdal kommune og Næringsforeningen i Værnesregionen gir her ved innspill til utredningsarbeidet for flyfag i Trøndelag.

Vi ønsker ved dette å belyse de kvaliteter og forutsetninger Stjørdal og Værnes representerer i denne sammenheng og bidra til at det etableres et flyfagtilbud i Trøndelag. Vårt innspill må derfor ikke oppfattes som en del av en lokaliseringsdebatt mellom Ørland og Værnes.

Vi har notert oss at Sopra Steria i sin utredning ikke har vurdert om Ørland eller Værnes bør foretrekkes som lokasjon. Videre har vi notert oss at Luftforsvaret peker på at Værnesalternativet har gode forutsetninger for å utvikle synergier opp imot kunnskaps- og teknologimiljøene i Trondheims- og Værnesregionen. Dette særlig representert ved NTNU og Luftforsvarets egen skoleaktivitet. Videre har Luftforsvaret pekt på nødvendigheten av å ha et flyfagtilbud i Trøndelag, for en fremtidig rekruttering i tråd med Luftforsvarets tyngdepunkt i regionen.

Synergier

Stjørdal som vertskap for Trondheim lufthavn Værnes, og forsvaret på Værnes, representerer et transport-, logistikk- og flyfagmiljø som er bygd opp over flere tiår, i en region i sterk vekst. Dette gjenspeiles både i næringslivet og utdanningssektoren. Ikke minst ved forsvarets satsing på Værnes med blant annet flytting av Luftforsvarets skolesenter til Værnes. Det er igangsatt flere «smarte» transport- og infrastruktur initiativ som gir viktige synergier både til sivile og militære formål.

Dette som:

- Smart Mobility Norway, et test- og demonstrasjonssenter for fremtidens smarte teknologier innenfor transport og mobilitet
- Trondheimsfjorden som testsenter for autonome, og utslippsfrie båter.
- Green Flyway, som testarena for fremtidens luftfart.

I tillegg er kunnskaps- og utdanningssektoren i regionen sterkt involvert i dette utviklingsarbeidet. Særlig representert ved teknologiutdanningen ved NTNU, de transportfaglige tilbudene ved Nord universitet og ikke minst de teknologi- og transportfaglige miljøene på Sintef.

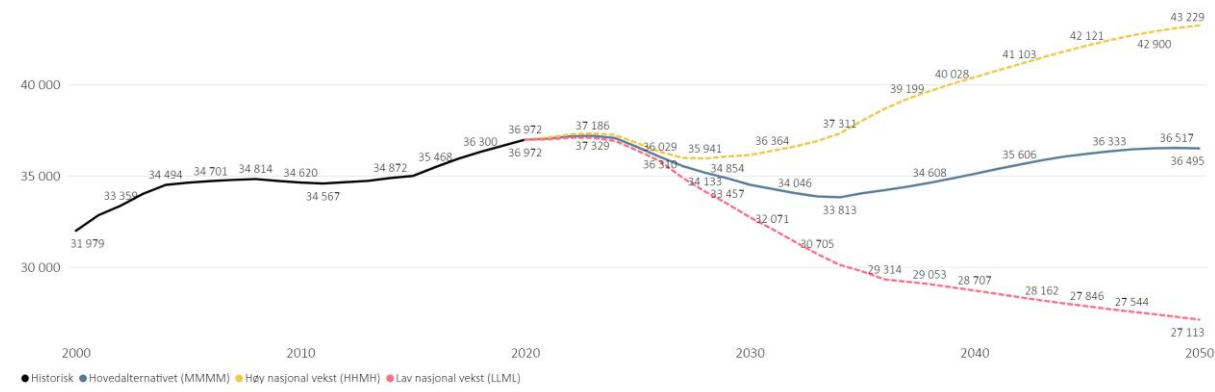
Når en ser dette i sammenheng med Luftforsvarets fremtidige skoletilbud på Værnes, representerer dette viktige synergier for et yrkesfaglig tilbud i Trøndelag og som vil bidra til å gjøre utdanningstilbudet attraktivt i et fremtidsperspektiv.

Rekruttering og hospitering

Trondheims- og Værnesregionen er i sterk vekst.

trondelagital.no, viser at Trondheims og Værnesregionen har flest bosatte i aldersgruppen 0-24 år (Stjørdal nr 2 etter Trondheim). I tillegg fremskrives det en vekst på 15% for aldersgruppen 6 – 15 år frem til 2050 (se figur under). Dette representerer et rekrutteringspotensiale for nye utdanningstilbud i regionen. Flyfagene vil i denne sammenheng fremstå som attraktive gjennom et samarbeid med flymiljøene innen arbeidslivet, både det sivile og militære.

Fremskrevet folkemengde for ulike prognosealternativ

Vi har vært i kontakt med Avinor, SAS, Norwegian og Helitrans. Alle bekrefter de en positiv holdning til at det etableres et flyfagtilbud på Værnes, og at de har lang erfaring med å ta imot læringer innen flyfag fra andre deler av landet. Alle bekrefter at de fortsatt skal gjennomføre daglig vedlikehold av fly og helikoptre på Værnes. Alle ønsker de å fortsatt ta imot læringer på landets 3.dje største flyplass.

Lokaliteter

Vi har mottatt positive signaler både fra Stjørdal kommune, forsvaret og det sivile luftfartsmiljøet på Stjørdal og Værnes, for å legge til rette for en etablering av et flyfagtilbud. Dette gjelder også med tanke på å få på plass nødvendige lokaliteter både på kort og lang sikt, og om den fremtidige lokaliteten skal være på området til Ole Vig VGS (Campus) eller Værnes, eller som en delt løsning. Stjørdal kommune har signalisert at foreliggende arealplaner for området omkring Ole Vig, vil kunne ta høyde for en nødvendig arealdisponering til formålet. I tillegg har den sivile luftfarten sagt at de skal bistå for å finne løsninger på Værnes, både på kort og lang sikt. Spesielt har Helitrans i sitt innspill pekt på at de uansett kommer til å bygge ny hangar, og at en løsning i tilknytning til et fremtidig utdanningstilbud anses som spesielt interessant.

Forsvarsbygg v/Asbjørn Fosså bekrefter overfor referansegruppen at det p.t ikke finnes ledige bygningsareal på forsvarets område på Værnes, men at det er rikelig med areal for å sette opp midlertidige og nye permanente løsninger. For å skaffe oss et bilde av kostnadsomfanget for midlertidig hall, har vi hatt kontakt med OB Wiik som er ledende leverandør av plasthaller i Norge. Da har vi bli gjort kjent med at en helisolert plasthall på 1000 m2 vil koste omkring NOK 2 millioner og har en livslengde på minimum 25 år.

Vi håper at vi ved vårt sammendrag og de vedlagte innspill, har fått belyst de potensialer og muligheter Stjørdal og Værnes representerer i forbindelse med en etablering av et flyfagtilbud i Trøndelag. Arbeidslivet, både sivilt og militært, Stjørdal kommune og kunnskapssektoren ønsker å bistå i den videre utredningen.

Se vedlagte innspill fra

- Avinor
- SAS
- Helitrans
- Forsvarskoordinator Trøndelag
- Stjørdal kommune

Vennlig hilsen

Jon Uthus
Daglig leder

NIV

Næringsforeningen
i Værnesregionen

Rune Larsen
Kommunestyrerepresentant

Stjørdal kommune

Etablering av flyfag vgs- linje i Trøndelag

Avinor AS ønsker, som en sentral del av norsk luftfart, alle initiativ i retning av utdanning og rekruttering til luftfartsbransjen hjertelig velkommen.

På prinsipielt grunnlag ønsker Avinor ikke å mene noe eller ha synspunkt på hvor i Trøndelag eller andre deler av landet et slikt tilbud eventuelt bør etableres. Men vi kan si at vi er positive til å ville bidra til å legge til rette for at et slikt tilbud skal kunne være et godt valg for elever og studenter, uten at vi nå konkret kan mene så mye om hva dette kan innebære. Eller at vi gjennom dette kan forplikte oss økonomisk eller på andre måter for å bidra til et slikt tilbud.

Avinor Værnes stiller seg positiv til å dele av vår kunnskap, kompetanse og nettverk i den grad vi kan bidra til det om et slikt studietilbud blir en realitet. Hva dette kan innebære må vi komme tilbake til og i videre dialog når konkrete behov og detaljer i større grad er kartlagt og aktuelle.

Med Vennlig hilsen

Thomas Wintervold
Fungerende lufthavndirektør
Avinor
Trondheim lufthavn, Værnes

Sv: Etablering av flyfaglinje i Trøndelag.

Roger.Moen@sas.no

Til rune@larsen.stjordal.no

Kopi Jon Uthus

Svar	Svar til alle	Videresend	...
------	---------------	------------	-----

fre. 04.06.2021 11:00

Vi i SAS teknisk her på Værnes er en liten gruppe flyteknikere som i all hovedsak jobber nattskift med planlagt vedlikehold og feilretting på fly i drift. Alle våre lokalt ansatte er rekruttert via SAS Teknisk på Gardermoen, der all opplæring etter videregående skole er gjennomført.

Her på Værnes har vi bidratt til grunnutdanningen av flymekanikere ved at vi har tatt imot 2-4 skoleelever på utplassering. Disse har i hovedsak kommet fra Bodø videregående skole, gjerne med en lokal forankring i Stjørdalsområdet.

De har da vært med og sett på hvordan vi jobber i en toukers periode på natta. Vi forsøker å vise dem et allsidig spekter av jobbene vi utfører. De får være med en flytekniker, og får innsikt i praktisk jobbing på fly, dokumentasjon, hms, verktøy og deler, og andre relevante områder av yrket vårt.

I SAS Teknisk har vi en lærlingeordning der det hvert år taes inn 6-8 lærlinger på Gardermoen. På grunn av kravene til praksis i læretiden, foregår all videre opplæring her.

Når det gjelder lokalisering av skole i forbindelse med flyplassen, så vil jeg av praktiske årsaker anbefale å legge denne til hvit sone/GA område. Dette pga adgangskrav til rød sone. Avinor kan gi bedre info om det.

Mvh

Roger Moen
TRDOM
Tlf: 95842375

SV: Etablering av flyfaglinje i Trøndelag

Ole Christian Melhus <ole.christian.melhus@helitrans.no>

Til rune; Jon Uthus

Kopi Ole Christian Melhus

Du svarte på meldingen 07.06.2021 12:36.

Svar

Svar til alle

Videresend

man. 07.06.2021 11:31

Gentlemen,

Takk for at dere tar kontrakt, dette er meget interessant for Helitrans og vi støtter dette prosjektet fullt ut. Vi innleder med å signalisere at dersom dette går i favør av Stjørdal, så vil dette kunne påvirke Helitrans i positiv retning i form av fremtidige muligheter.

Helitrans er et av de få selskapene i midt Norge som innehar eget verkstedsgodkjenning, et Part145 verksted med både teknisk sjef, ingeniør sjef, logistikk sjef og B1 og B2 sertifisert personell. Pr i dag er Helitrans Norges største innenlands helikopter operatør og er en stor bidragsyter til samfunnskritisk infrastruktur.

Vår teknisk sjef stiller seg svært positiv til prosjektet har god erfaring med lærlinger og vi har tidligere tilbudt disse praksisplass.

Vi har hvert år tatt inn inntil to elever i praksis fra de flyfag skolene (bortsett fra i 2021 pga covid-19) og har fått en læreplan godkjent fra fylkeskommunen i hvert enkelt tilfelle, noe som vil være nødvendig i fremtiden også. Dette tallet vil kunne utøkes signifikant ved lokal etablering.

Vi tenker at det kan være enkelt å finne gode fagressurser til en skole på Værnes, spesielt nå med mindre flyaktivitet enn tidligere.

Både i SAS og Norwegian kan det finnes personell som kan tenke seg å jobbe med opplæring fremfor å være arbeidsledig. Tenker spesielt på Covid-19 situasjonen samtidig som SAS nedskalerer teknisk personell på sikt grunnet sentralisering og bruk av nyere fly. Værnes vil jo være en sentral beliggenhet også for videre rekruttering til Ørland Hovedflystasjon etter hvert som forsvaret øker aktiviteten. Har man først fått elever innen flyfag til å trives på Værnes / Stjørdal, så er det nok ikke skremmende å flytte til Ørland.

I så måte er en plassering av et utdanningstilbud rettet mot flyteknisk skolevirksomhet på Stjørdal noe som vil kunne fremme ytterligere ekspansjon og arbeidsplasser fra vår side da vi, ved inntak av lærlinger og forbedret tilgang på kvalifisert personell, vil kunne vurdere å tilby flere vedlikeholdstjenester, ikke bare til helikopter med fly også i fremtiden. Mao vil et slikt tiltak kunne fremme ytterligere arbeidsplasser i Stjørdal. På den andre siden har vi erfart at det er til tider utfordrende å rekruttere erfarne teknikere og fagpersonell, så dersom vi ikke øker tilgjengeligheten kan dette gå utover evnen til å levere tekniske tjenester på Værnes.

Helitrans vil med stor sannsynlighet starte en flyskole, gitt vi allerede har gått til anskaffelse av to nye helikopter simulatorer med forventet levering i Q4 2021. Jeg har selv vært eier av en flyskole og skal bistå i det videre arbeidet for å oppnå nødvendige godkjenninger fra Luftfartstilsynet. (Dersom nødvendig kan dere se min bakgrunn innen luftfart: <https://www.linkedin.com/in/olmelhus/>)

Simulatoren er de første i verden til å bli godkjent av EASA <https://vrm-switzerland.ch/easa-qualification/> gjennom bruk av innovasjon og ny teknologi slik som VR basert trening. Et godt eksempel på hvordan denne simulatoren vil bidra til økt sikkerhet og kvalifikasjoner er trening ved bruk av longline: <https://www.youtube.com/watch?v=elz1EtEYW38> Vi planlegger også å utvikle verdens første skogbrannslukkingssimulator i felleskap med datautvikler miljøet i VRM/Sveits.

Når det gjelder hangar er jeg i dialog med Avinor og Forsvarsbygg for å prosjektere og bygge en hangar på Værnes gjennom selskapet Norwegian Aerospace AS. Det er således meget interessant å se på finansieringsløsninger fra Fylkeskommunen hvor det vil kunne allokere et fast og permanent tilholdssted gjennom en langtidsleie. En slik finansieringsløsning vil kunne muliggjøre og legge til rette for et større

byggeprosjekt. Denne hangaren kan også danne et grunnlag for et forsknings- og kompetansemiljø hvor vi åpner for et «forsknings, bygge- og vedlikeholds miljø» for luftfartøy og droner. Det vil være naturlig å søke synergier mot fagmiljøet NTNU i forhold til utvikling av nye fly- og helikopter typer og droner, **og ikke minst vedlikehold av disse**, i fremtiden. Sintef og Smart mobility prosjektet vil i så måte være sentrale samarbeidspartnere i den videre prosessen, spesielt rettet mot forskning, utvikling og utdanning innen teknisk- og ingeniørfag rettet mot luftfart og autonome operasjoner i fremtiden.

Værnes vil kunne bli et samlingsted for fly bygging slik som experimental fly <https://www.vansaircraft.com/building-an-rv/> - En inspirator for design og Engineering innen luftfart er Mike Patey <https://www.youtube.com/watch?v=D0ag23pjveA> Its physics, math and engineering - Machine it, draft it, build it, test it, break it, every time something new gets built, the world advances...) Et slik miljø og forankringspunkt er noe som har vært savnet på Værnes over tid og jeg tror **et slik samlingssted vil være meget positivt for en fly faglig linje i Stjørdal og Trøndelag.**

Jeg håper dette gir en indikator på interesse nivået fra oss i det kommersielle luftfartsmiljøet på Værnes. Ønsker dere ytterligere informasjon er dere velkommen til å ta kontakt.

Mvh/Best Regards
Ole Christian Melhus
COO/Accountable Manager
Helitrans AS

Tlf +47 90057451
ocm@helitrans.no
www.helitrans.no

Innspill ifm mulig etablering av flyfaglinje på Stjørdal fra Forsvarskoordinator

En etablering av flyfaglinje på Stjørdal/Værnes vil ha gode vilkår. Åpenbare fordeler er:

- et stort rekrutteringsgrunnlag i aksene Orkanger-Steinkjer
- et naturlig kommunikasjonssenter med fly, bane og vei
- et stort arbeids- og utdanningsmarked for familiemedlemmer til lærere/instruktører
- et levende teknikermiljø hos både SAS, Norwegian og Helikopterservice

For Forsvaret vil det kunne skape gode muligheter for støtte, samarbeid og videreutdanning og det er åpenbare synergier mellom en flyfaglinje og etableringen av teknikerutdanningen som en del av Luftforsvarets Skolesenter. Dette skolesenteret skal være ferdig etablert på Værnes senest i løpet av 2025. Stikkord for denne utdanningen er:

- Teknisk utdanning
- Kurs/kompetansesenter
- Rekruttutdanning
- Grunnleggende fellesutdanning for flyteknikere
- Et flyteknisk kompetansemiljø
- Værnes garnison er meget godt egnet for skole- og utdanningsvirksomhet
- Gode muligheter for synergi mellom Ole Vig VGS og skolesenteret

For å komplementere teknikermiljøet på sivil side, vil det være mulig å etablere undervisningslokaler på Værnes i hhv hangar 2 og evt 3 der militære flyskrog som for eksempel utrangerte F-16 jagerfly og Seaking helikopter kan bli undervisningsobjekter for forsvarsspesifikt materiell.

Værnes er prioritert i Forsvaret for infrastrukturutvikling og vil være et nøkkelområde for Forsvaret fremover.

Stjørdal 1 juni 2020

Ebbe Deraas (sign)

Forsvarskoordinator Trøndelag

VS: flyfag

Jon Uthus

Til Jon Uthus

 Svar

 Svar til alle

 Videresend

man. 07.06.2021 13:51

Fra: Rune Larsen <rune@larsen.stjordal.no>

Sendt: mandag 7. juni 2021 12:27

Til: rune@larsen.stjordal.no

Kopi: Jon Uthus <jon@nivr.no>

Emne: flyfag

Ole Vig videregående skole er en av regionens største videregående skoler, og vertskommunen Stjørdal stiller seg naturligvis svært positiv til en mulig etablering av flyfaglinje i Trøndelag. Ole Vig har allerede et bredt og godt tilbud til regionens ungdom, og ei flyfaglinje vil forsterke dette tilbudet.

Siden Stjørdal også er vertskommune for landets tredje største flyplass Trondheim Lufthavn Værnes, har vi allerede et bredt og veletablert fly-faglig miljø i kommunen. Det er mye fagkompetanse blant de ansatte ved Trondheim Lufthavn Værnes, og de aller fleste av disse er bosatt i Stjørdal kommune eller i nabokommunene.

Rekruttering av elever og ansatte til denne linja vil være viktig, og i den sammenheng vil Stjørdals plassering midt på aksen Melhus-Steinkjer tilsa at rundt 350.000 trøndere vil kunne reise/dagpendle til Stjørdal kommune på 90 minutter, enten kollektivt eller ved hjelp av egentransport. Dette vil gi en trygg nærhet til eget hjem for ungdom i en sårbar alder, og det vil lette rekruttering av fagpersonell til en ekspanderende og attraktiv arbeidsplass. Aksen Melhus-Steinkjer gir en god rekrutteringsbase. Stjørdal er for øvrig også Trøndelags nest største by i folketall.

Arealmessig besitter Ole Vig videregående skole allerede store arealer i Stjørdal sentrum nord. Stjørdal kommune og Trøndelag fylkeskommune har for tiden en arronderingsprosess gående i etterkant av siste utvidelse/nybygg ved Ole Vig videregående skole og et ønske fra kommunen om å bygge en basishall i området. Denne prosessen vil frigjøre areal både for videreutvikling av Ole Vig og bygging av basishallen. Ole Vig videregående skole er ikke bare en stor skole, men også en stor og viktig arbeidsplass i Stjørdal, og kommunen vil naturligvis strekke seg svært langt for å legge til rette for videre utvikling, både i sentrum og ved eventuelle andre lokasjoner. Dette inkluderer også ønsker om mer areal til skolen.

Rune Larsen

Representant for Stjørdal kommune i referansegruppen.

Stjørdal kommune